Čj. S 100/02 – 1300/02 – VO I V Brně dne 29. května 2002

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže zahájil dne 29. dubna 2002 dle § 18 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve znění pozdějších předpisů, ve spojení s § 21 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů, na návrh společnosti TOYOTA MOTOR CZECH spol. s r.o, se sídlem Šafránkova č.p.1238, Stodůlky, 155 00 Praha 5, IČ 60198435, ve správním řízení zastoupené JUDr. Petrem Mrázkem, advokátem Společné advokátní kanceláře Vítek a Mrázek, Pod Klaudiánkou 4a, 147 00 Praha 4, na základě plné moci ze dne 13.3.2002, správní řízení čj. S 100/02 dle § 7 odst. 2 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů, ve věci určení, zda předložený návrh Obchodní smlouvy, který upravuje vztahy společnosti TOYOTA MOTOR CZECH spol. s r.o. a autorizovaných dealerů při distribuci a servisu vozidel značky Toyota, obsahuje dohodu, která podléhá zákazu podle § 3 až 6 zákona č.143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů. Na základě provedeného řízení vydává Úřad pro ochranu hospodářské soutěže toto

r o z h o d n u t í :

Určuje se, že návrh Obchodní smlouvy, který upravuje vztahy společnosti TOYOTA MOTOR CZECH spol. s r.o. a autorizovaných dealerů při distribuci a servisu vozidel značky Toyota, a to ve znění předloženém Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže dopisem ze dne 23. května 2002, neobsahuje dohodu podléhající zákazu dohod narušujících soutěž dle § 3 až § 6 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů.

O d ů v o d n ě n í :

Dne 29.4.2002 obdržel Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „Úřad”) návrh společnosti TOYOTA MOTOR CZECH spol. s r.o., se sídlem Šafránkova č.p.1238, Stodůlky, 155 00 Praha 5, IČ 60198435, (dále jen „Toyota“), podaný na základě plné moci ze dne 13.3.2002 JUDr. Petrem Mrázkem, advokátem Společné advokátní kanceláře Vítek a Mrázek se sídlem Pod Klaudiánkou 4a, 147 00 Praha 4, „na zahájení určovacího řízení ve smyslu § 7 odst. 2 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů, jehož předmětem je určení, zda předložená Obchodní smlouva podléhá zákazu podle § 3 až 6 zákona č. 143/2001 Sb.“.

K návrhu na zahájení správního řízení byla přiložena nově vypracovaná Obchodní smlouva bez příloh, která představuje vzorovou dealerskou smlouvu Toyoty pro Českou republiku.

Na základě předloženého návrhu bylo v souladu s § 18 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), zahájeno správní řízení č.j. S 100/02 ve věci určení dle § 7 odst. 2 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (dále jen „zákon“), zda předložený návrh Obchodní smlouvy obsahuje dohodu podléhající zákazu podle § 3 až 6 zákona.

Účastníkem správního řízení je Toyota, majetková účast firmy Toyota Motor Corporation, pověřená distribucí vozidel značky Toyota a náhradních dílů k nim v České republice, ve správním řízení na základě plné moci zastoupena JUDr. Petrem Mrázkem.

Úřad si dopisem ze dne 16.5.2002 vyžádal vysvětlení některých skutečností vyplývajících z ustanovení předloženého návrhu Obchodní smlouvy. Vzhledem k tomu, že součástí odpovědi zástupce účastníka řízení ze dne 23.5.2002 bylo nové znění některých ustanovení Obchodní smlouvy, požádal zástupce účastníka řízení, aby předmětem určovacího řízení byla Obchodní smlouva v tomto novém znění. Úřad tuto skutečnost zohlednil a posuzoval návrh Obchodní smlouvy ve znění ze dne 23.5.2002.

Vymezení relevantního trhu

Relevantní trh se obecně chápe jako místo, kde se střetává nabídka s poptávkou. Věcně jsou do něho zahrnuty všechny výrobky nebo služby, které spotřebitel pokládá z hlediska jejich vlastností, ceny a zamýšleného způsobu použití za shodné, zaměnitelné nebo vzájemně zastupitelné. Z hlediska geografického je trh definován jako oblast, do které dotčené podniky dodávají zboží či služby, v níž jsou soutěžní podmínky dostatečně stejnorodé, přičemž může být rozlišena od sousedních oblastí, jsou-li na nich dány dostatečně odlišené soutěžní podmínky. Při vymezování relevantního trhu z hlediska časového je třeba vzít v úvahu minulý a očekávaný vývoj v čase, přičemž relevantní trh budou tvořit pravidelné, případně relativně trvale se opakující dodávky.

Ve správním řízení vymezil Úřad relevantní trh následovně:

- po stránce věcné jde o nové osobní vozy a nové lehké užitkové vozy (v předloženém znění Obchodní smlouvy je uveden předmět smlouvy jako realizace prodeje smluvního zboží, kterým jsou nově vyrobená motorová vozidla zn. Toyota a náhradní díly. Z podkladů Svazu dovozců automobilů bylo zjištěno, že v ČR Toyota prodává osobní a lehké užitkové vozy, z čehož vychází i věcné vymezení relevantního trhu).
- po stránce geografické jde o trh celostátní, neboť podmínky pro dodávky uvedených komodit jsou na celém území ČR dostatečně homogenní.
- po stránce časové jde o trh trvalý, charakterizovaný pravidelně se opakujícími dodávkami uvedeného zboží v průběhu celého roku.

Počet prodaných nových osobních vozů

(přehled deseti nejprodávanějších značek z celkového počtu prodaných vozů)

značka	**počet prodaných ks**	**podíl %**
Škoda	79944	52,5
VW	9517	6,2
Renault	8838	5,8
Opel	8369	5,5
Peugeot	8344	5,4

Ford	4609	3,0
Citroen	4259	2,8
Toyota	3750	2,5
Seat	2793	1,84
Fiat	2773	1,82

Podíl značky Toyota na relevantním trhu nových osobních vozů činí cca 2,5%.

Počet prodaných nových lehkých užitkových vozů zn. Toyota
(přehled šestnácti nejprodávanějších značek z celkového počtu prodaných vozů)

značka	**počet prodaných ks**	**podíl %**
Ford	2551	18,26
Škoda	2461	17,6
VW	2171	15,5
Peugeot	1150	8,2
Renault	816	5,8
Citroen	762	5,4
Mercedes	726	5,2
Fiat	456	3,3
Opel	414	2,9
Kia	350	2,5
Mazda	346	2,4
Nissan	316	2,2
Hyundai	273	1,9
Seat	240	1,7
Mitsubishi	124	0,9
Toyota	113	0,8

Podíl značky Toyota na relevantním trhu nových lehkých užitkových vozů činí cca 0,8%.

Při vymezování postavení soutěžitelů na relevantním trhu vycházel úřad z údajů Svazu dovozců automobilů za rok 2001.

Posouzení návrhu Obchodní smlouvy z hlediska zákona a Vyhlášky Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže č. 204/2001 Sb., o povolení obecné výjimky ze zákazu dohod narušujících soutěž podle § 3 odst. 1 zákona, pro určité druhy dohod o distribuci a servisu motorových vozidel

Podle § 3 odst. 1 zákona jsou zakázané a neplatné dohody mezi soutěžiteli, rozhodnutí jejich sdružení a jednání soutěžitelů ve vzájemné shodě, které vedou nebo mohou vést k narušení hospodářské soutěže, pokud tento nebo zvláštní zákon nestanoví jinak, nebo pokud Úřad nepovolí svým rozhodnutím nebo vyhláškou z tohoto zákazu výjimku. Zakázanými ve smyslu § 3 odst. 1 zákona jsou zejména dohody výslovně uvedené v § 3 odst. 2 pod písm. a) – f) zákona.

Předložený návrh Obchodní smlouvy obsahuje ve svých ustanoveních § … dohody mezi soutěžiteli (jedná se o dohody o rozdělení trhu v rámci smluvních území) podle § 3 odst. 2 písm. c) zákona, které vedou nebo mohou vést k narušení hospodářské soutěže, a jsou

tedy zakázané a neplatné, pokud tento nebo zvláštní zákon nestanoví jinak, nebo pokud Úřad nepovolí svým rozhodnutím nebo vyhláškou z tohoto zákazu výjimku.

Zákon označuje v § 5 odst. 2 dohody soutěžitelů, kteří působí na různých úrovních trhu zboží, jako vertikální dohody. Úprava vztahů mezi společností Toyota a jednotlivými dealery podle Obchodní smlouvy je proto vertikální dohodou.

V ustanovení § 6 odst. 1 písm. b) zákon stanoví, že zákaz dohod podle § 3 odst. 1 zákona se nevztahuje na vertikální dohodu, pokud společný podíl účastníků dohody na relevantním trhu nepřesahuje 10 % (pravidlo *de minimis*). Podle § 6 odst. 2 písm. b) zákona vynětí ze zákazu dohod podle odst. 1 nepodléhají vertikální dohody o přímém a nepřímém určení cen kupujícímu pro další prodej zboží nebo o poskytnutí kupujícímu pro tento další prodej úplné ochrany na vymezeném trhu.

Jak je uvedeno výše, podíl společnosti Toyota na relevantním trhu prodeje nových vozů v ČR činí 2,5 % v osobních vozech a 0,8% v lehkých užitkových vozech.

V § … návrhu Obchodní smlouvy pověřuje Toyota prodejem výrobků jednotlivé … (viz § …). V § … odst. … návrhu Obchodní smlouvy Toyota pověřuje autorizovaného dealera … Smyslem těchto ustanovení návrhu Obchodní smlouvy je tedy poskytnout dealerovi úplnou ochranu pro další prodej na vymezeném trhu (…). Proto v souladu s § 6 odst. 2 písm. b) zákona nelze ani v případě, kdy podíl účastníků dohody nedosahuje hranice stanovené v § 6 odst. 1 písm. b) zákona, použít pravidlo *de minimis* a tyto dohody ze zákazu dohod narušujících soutěž vyjmout.

Na ostatní dohody obsažené v předloženém návrhu Obchodní smlouvy se zákaz dohod podle § 3 odst. 1 zákona v souladu s pravidlem *de minimis* obsaženým v § 6 odst. 1 písm b) zákona nevztahuje.

Na základě § 26 odst. 1 zákona vydal Úřad vyhlášku č. 204/2001 Sb., o povolení obecné výjimky ze zákazu dohod narušujících soutěž podle § 3 odst. 1 zákona, pro určité druhy dohod o distribuci a servisu motorových vozidel (dále jen „vyhláška“).

Podle § 1 odst. 1 vyhlášky se zákaz podle § 3 odst. 1 zákona nevztahuje na dohody o distribuci a servisu motorových vozidel uzavřené mezi dvěma soutěžiteli, které obsahují závazek v rámci vymezeného území dodávat pouze druhé straně dohody nebo druhé straně dohody a určenému počtu jiných soutěžitelů působících v rámci distribučního systému za účelem dalšího prodeje nová motorová vozidla určená pro použití na veřejných komunikacích se třemi a více koly a náhradní díly těchto vozidel, za podmínek stanovených touto vyhláškou.

Předmětem posuzovaného návrhu Obchodní smlouvy je úprava vztahů společnosti Toyota a autorizovaných dealerů při distribuci a servisu osobních vozidel značky Toyota a náhradních dílů. Výhradnost vztahu Toyoty a dealera vyplývá z …

Vynětí ze zákazu dohod podle § 3 odst. 1 zákona se vztahuje pouze na dohody, které obsahují závazky dodavatele i distributora obsažené v § 6 vyhlášky. V ustanovení § 7 vyhláška obsahuje taxativní výčet dohod, na které se zákaz podle § 3 odst. 1 naopak vždy vztahuje.

Porovnáním návrhu Obchodní smlouvy s ustanoveními § 6 a 7 vyhlášky dospěl Úřad k závěru, že návrh obsahuje všechny dohody upravující výslovné závazky distributora i dodavatele předvídané v § 6 vyhlášky a zároveň neobsahuje žádnou z dohod, které jsou v

ustanovení § 7 vyhlášky označené jako dohody, které způsobují, že vyhlášku a tedy obecnou výjimku nelze v daném případě aplikovat.

Úřad dále konstatuje, že podíl společnosti Toyota na trhu v České republice není vyšší než v § 8 vyhlášky stanovený podíl 30 %, tzn., že zboží tvořící předmět předloženého návrhu Obchodní smlouvy je vystaveno na trhu účinné konkurenci a na dohodu tak lze aplikovat výhody obecné výjimky ze zákazu dohod stanovené vyhláškou.

Předložený návrh Obchodní smlouvy představuje v souladu s § 1 odst.1 vyhlášky návrh dohody o distribuci a servisu motorových vozidel uzavřený mezi dvěma soutěžiteli, který obsahuje závazek v rámci vymezeného území dodávat pouze druhé straně dohody nebo druhé straně dohody a určenému počtu jiných soutěžitelů působících v rámci distribučního systému za účelem dalšího prodeje nová motorová vozidla určená pro použití na veřejných komunikacích se třemi a více koly a náhradní díly těchto vozidel, a to za podmínek stanovených vyhláškou, nevztahuje se na něj tedy zákaz podle § 3 odst. 1 zákona.

Úřad posuzoval návrh Obchodní smlouvy ve znění ze dne 23.5.2002 bez příloh, které nebyly součástí návrhu.

Praxe v EU

Problematika dohod o distribuci a servisu nových motorových vozidel je v EU upravena nařízením Komise ES č. 1475/95 ze dne 28. června 1995 (obecná výjimky z článku 85 odst. 3), se kterým je česká právní úprava plně harmonizována.

Závěr

Úřad konstatuje, že na dohody obsažené v § … předloženého návrhu Obchodní smlouvy lze aplikovat obecnou výjimku ze zákazu dohod narušujících soutěž upravenou ve vyhlášce. Na ostatní dohody obsažené v návrhu Obchodní smlouvy se v souladu s § 6 odst. 1 písm. b) zákona (pravidlo de minimis) zákaz dohod podle § 3 odst. 1 zákona nevztahuje. Úřad proto v určovacím řízení rozhodl, že posuzovaný návrh Obchodní smlouvy ve znění ze dne 23.5.2002 neobsahuje dohodu podléhající zákazu dohod narušujících soutěž dle § 3 až 6 zákona.

P o u č e n í o o p r a v n é m p r o s t ř e d k u :

Proti tomuto rozhodnutí mohou účastníci řízení podle § 61 odst. 1 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve znění pozdějších předpisů, podat do 15 dnů od jeho doručení rozklad předsedovi Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže prostřednictvím Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže. Včas podaný rozklad má odkladný účinek.

Ing. Jana Konopiská
pověřená řízením odboru

Rozhodnutí obdrží:

JUDr. Petr Mrázek
Společná advokátní kancelář
Vítek a Mrázek
Pod Klaudiánkou 4a
147 00 Praha 4